

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 25 JULIJ.

De huurlingen van den Paus.

Men weet dat de vijandelijke gazetten op alle wijze de verdedigers van den Paus zoeken hatelijk te maken en hen te doen doorgaan voor meestal arme duivels die, in hun land niet wetende van wat hout pijlen te maken, zich hebben laten inflijzen in het puuzelijk leger, maar die het zich weinig aantrekken den paus of niemand anders te dienen, als zij maar betaald worden. Nu wederom dat er eerst 150 en dan nog 50 vrijwilligers uit Canada gekomen zijn, worden deze als eene bende uitgehongerde hoeren afgeschilderd, die hun land verlaten hebben om niet van gebrek om te komen. Ziehier de waarheid over die *vuigehuurlingen*.

Van de 200 zijn er 100 die hunne studien voltrokken hebben en bereid of bezig waren met zich op de rechten, de geneeskunde of andere hooge studeien toe te leggen, wanneer het gevoel der gevaren aan dewelke de Paus blootgesteld is, hen naar Europa deed overstemmen. Twaalf van hen zijn advocaat en hebben hun ambt daargelaten om hun leven en bloed aan Pius IX te gaan aanbieden; vijf zelf hebben het kleed van seminarist tegen de tuniek van zouaaf verwisseld; men hielt ze in hun land voor voorbeelden van deugd en godsvrucht. Al de anderen hebben eene zeer voldoende geleerdheid, twee alleen uitgenomen die reeds te Rome hebben leeren lezen; zie daar dat *arm gespuis* uit Canada.

Eene andere *vuige huurling* die over eenige dagen onder de Zouanen in dienst getreden is, is een prins van koninklijken bloede. Don Alphonso, tweede zoon van Don Juan van Spanje en van eene aarts-hertogin van Oostenrijk, had reeds sedert verscheidene jaren het gedacht van pauzelijke zouaaf te worden. Nu 18 jaren oud zijnde, dacht hij dat de tijd gekomen was en, met de toestemming zijner godvruchtige moeder die hem haren zegen gaf suelde hij naar Rome. De jonge prins is in het Vatikaan ontvangen met de eer die aan zijnen rang toekomt. Kardinaal Antonelli en andere hooggeplaatste personen hebben hem hunne hulde gaan bewijzen; koning Frans II van Napels heeft hem insgelijks een bezoek gaan afleggen. De H. Vader heeft hem als een teergeliefde zoon ontvangen en zijne edelmoedige opoffering van gauscher herte aanvaard en gezegend. Op St. Pietersdag heeft de jonge

prins den uniform aangetrokken der Zouaven welke niet weinig verheugd en vereerd zijn zulken wapenmakker te bezitten. Een spaansche generaal en een almoesnier hebben den prins vergezeld.

M. Vanham.

De provinciale raad der provincie Limburg heeft in zijne laatste sessie M. Vanham als lid der deputatie van kant gezet en hem vervangen door M. den advocaat Willens van Hasselt.

Wanneer men het lawijt aanhoort dat in de zoogezegde liberale bladen over deze kiezing gemaakt wordt, dan zou men waarachtig zeggen dat de provinciale raad een schelmstuk gedaan heeft.

En nogtans wat weet men te zeggen tegen de beslissing der meerderheid van den provinciale raad? De wet vereischt dat de leden der bestendige deputatie na zekeren tijd aan herkiezing onderworpen worden. Is deze verplichting slechts eene onbeduidende formaliteit? Heeft de meerderheid het recht niet meer om een afstroomend lid te vervangen door iemand anders die haar vertrouwen meer waardig is? Scheurt dan dit artikel maar uit het wetboek en zegt dat hij die eens gekozen is voor altijd gekozen blijft.

Als men den prul van die ministerieele jongens wilde aanhooren, dan zou men moeten zeggen dat de overgrote katholieke meerderheid zich heel eenvoudig met de neus moet laten leiden door de onbeduidende doctrinaire minderheid. De dertig katholieke leden van den provinciale raad zouden moeten nederbuigen voor een tiental doctrinaire leden, juist gelijk het in de kerkelijke ministerieelen jankikker te vervangen door eenen man die de denkwijze der meerderheid deelt.

Nen nen, kamaraatjes, zoo zijn wij niet getrouw. Dat spel heeft al veel te lang geduurd. De katholieken beginnen gewaar te worden dat al hunne toegevendheid eene fopperij is en dat zij geenen dank opleggen met hunne ministerieele tegenstanders te ondersteunen terwijl deze geene gelegenheid laten voorbij gaan om de katholieken, overal waar zij kunnen, uit te stooten.

M. Vanham, die gedurende zijne gausche loopbaan den liberaal gespeeld heeft, is twintig jaren lang door eene katholieke meerderheid

gekozen geworden. Dat toont genoeg dat er van den kant der katholieken geene onverdraagzaamheid bestaat. Ware het anders, dan had M. Vanham sedert lang zijnen verloop pas onderteekend gekregen.

Maar veronderstelt eens dat de provinciale raad van Limburg uit dertig ministerieelen en tien katholieken bestond en dat er in de deputatie een man zat die zich altijd als katholiek deed kennen. Dunkt u, lezers, dat de liberale meerderheid dezen katholieken twintig jaren lang zou herkiezen? Voor zeker niet. Dat hebben nogtans de katholieken gedaan voor M. Vanham!

De haver.

Het paard is hoofdzakelijk gras-eter van aart; door zijne bestemming, dit is te zeggen om het meer geschikt te maken tot het vervullen onzer inzichten jegens hetzelve, hebben wij het paard gedeeltelijk graan-eter doen worden. Sedert onheugelijke tijden, in onze streken ten minste, is de haver het graan dat aangenomen werd als het best om hem de kracht te schenken die vereischt is voor de zware werken welke wij hem opleggen en die hij niet zou kunnen doorstaan met hooi alleen en vooral uitsluitelijk met versch gras. Behalve dat hare korrels zeer voedzaam zijn, alhoewel klein, behelst de haver daarenboven een barsachtig luigzout dat het organisme opwekt van al de dieren die er van eten.

Tot spijt van den vorm zijner knauwstanden, die geschikt zijn als steeds gescherpte molensteenen, hetzij uit galzigheid, hetzij bij gebrek van zoo een voedsel te kunnen pletten, ziet men het volwassene paard immer zijn ratioen maar onvolmaaktelijk vermorzelen. Anderzijds, de jonge dieren, zoo wel als de oude, knauwen zoo weinig een goed gedeelte van hun ratioen, minste verkreuking te ondergaan; want men ziet een overgroot aantal graankorrels in hunne uitwerpselen. De veulens en de bejaarde paarden verliezen ten minste een derde van hunne haver, en de goed getande volwassenen een vierde.

Sedert lang heeft men zich bezig gehouden met het zoeken van een middel om hierin te voorzien; men heeft begonnen met de haver te vierendeelen om haar vervoer naar de molen te vermijden en om niet te moeten wachten naar den molenaar die weinig lust heeft naar dergelijk werk, en dit geschiedt bij middel der pletmoens. Weldra ondersoond men dat de geplette haver den mond der paarden stoppt, ja dat velen eindigden met er geen lust meer naar te hebben. Zelfs bemerkte men dat indien de gemalen haver hen meer beviel vermengd zijnde met een weinig goed gehakt stroo of hooi, behoorlijk bevocht

tijd, hunne vetheid daardoor toenam, maar dat tevens hunne geschiktheid voor den arbeid verminderde.

Zou men deze verslapping van kracht niet kunnen verklaren door het tekort verblijf van het gemalen ratioen in de maag der dieren, waar zijne alcoholische gisting den tijd niet heeft van zoo volledig te geschieden dan de gisting der beete haver welke men uren later in de maagbolten wedervindt, met een gausch verschillig opzicht en uitwaseming? Om onze ratioenen zoo knauwbaar mogelijk te maken en om de dieren te dwingen dezelve teenaemaal vaneen te bijten, laten wij enkelijk de haver weken in de tusschenruimten die de etmolen vaneen scheiden en wij voegen gebakt en droog hooi bij. Dan, geene onkosten van pletmoelen meer, geen pletwerk meer; volkomen platgebeten graan, alcoholische gisting, kloedere dieren mits mindere onkosten, zulks is de uitkomst die wij verkregen hebben.

Als de haver zoo duur is en van zulke gemeene hoelamigheid als dit jaar, iets wat zou kunnen voortduren, het zou gewis een geluk zijn een middel te kennen om de goede uitwerkselen en de hoelamigheden van dit graan te verminderen en er tevens minder te geven.

Iets over de onweders.

De bliksem doet dit jaar geweldig veel van zich spreken. Er gaan weinig dagen voorbij zonder dat men hoort zeggen dat er links of rechts een onweder uitgebroken, een dak in brand geslagen of een paar mannen het onderste boven geworpen zijn.

Daar de *Pastrijder* vooral bezorgd is om zijne geabonneerden in het leven te houden, acht hij het noodig hier eenige voorzorgen aan te duiden welke het goed is te nemen om zich tegen den donder te vrijwaren.

Onweder onder de boomen te gaan schuilen. Uit oorzaak hunner verhevenheid, zijn de boomen zeer dikwijls van de bliksem geslagen. Zijt gij op weg of baan door een onweder verrast, zonder een huis te kunnen bereiken, plaats u dan op 8 of 10 meters van eenen boom, al moest gij ook door den regen dooraan worden. De boom speelt de rol van donderafleider of *paratonnerre*. Dat wil niet zeggen dat men volstrekt geen gevaar loopt wanneer men zich op den vereischten afstand van den boom houdt, maar het gevaar is aldus veel geringer.

Op sommige plaatsen bestaat het gebruik van in tijd van onweder de klok te luiden; deze gewoonte heeft haren oorsprong in eene

HET WOESTE EILAND.

Een rijk, goedhartig man wilde eenen van zijne slaven gelukkig maken; hij schonk hem de vrijheid en liet voor hem een schip met vele kostelijke koopwaren uitrusten. « Ga, zeide hij, zeil daar mede naar een vreemd land; doe voordeel met deze waren, en al de winst zal u zijn. » De slaaf vertrok; maar nauwelijks was hij eenigen tijd op de zee, toen er een hevige storm opstak, welke zijn schip zoo sterk tegen eene klip wierp, dat het verbrijzelde. De kostelijke waren verzonken in zee, al zijne reisgenoten kwamen om, en hij zelf bereikte ter naauwer nood het strand van een eiland. Hongerig, naakt en zonder hulp ging hij dieper het land in, en bewende zijn ongeluk; toen hij van verre eene groote stad in het oog kreeg, uit welke hem eene menigte inwoners, met een openlijk vreugdegejuich, te gemoet kwamen. « Heil zij u! onze koning! riepen zij hem toe, zettelden hem op eenen prachtige wagen, en brachten hem in de stad. Zoodra hij in het koninglijk paleis kwam, hing men hem eenen purperen mantel om, zette eene kroon op zijn hoofd, en deed hem eenen gouden troon beklommen. De aanzienlijksten omringden hem, vielen voor hem neder, en deden hem, in den naam van het geheele volk, den eed van trouwheid.

De nieuwe koning geloofde in het eerst, dat al deze heerlijkheid een schoone droom was, tot dat de aanbouwendheid van zijn geluk hem niet meer liet twifelen. Dat deze zonderinge gebeurtenis inderdaad waarheid was. Ik begrip niet, zeide hij bij zich zelve en, wat de oogen van dit wonderlijke volk betoovert heeft, om eenen schamelten vreemdeling tot hunnen koning te maken. Zij weten niet eens, wie ik ben; zij vragen mij niet waar ik van dan kom, en plaatsen mij op hunnen troon. Welk een zonderling gebruik heerscht in dit land.

Dus dacht hij, en werd zoo nieuwsgierig, om

de reden van zijne verheffing te weten, dat hij besloot, om eenen van de voornaamsten aan zijn hof, die hem een wijs man scheen te zijn, naar de oplossing van dit raadsel te vragen. « Vizioer! spak hij hem aan, waarom hebt gij mij toech tot uwen koning gemaakt? Hoe kondt gij weten, dat ik op uw eiland was aangekomen? en wat zal er eindelijk van mij worden? » « Heer! antwoordde de vizioer, dit eiland heet *het land der beproeving*, en wordt door wezens van eene eigene soort bewoond. Zij hebben voor langen tijd den Almachtigen geboden, om hun jaarlijks eenen zoon van Adam te zenden, opdat hij hun koning zij. De Almachtige heeft hunne bede verhoord, en laat ieder jaar, op den zelfden dag, eenen man op hun eiland aanlanden. De inwoners loopen hem gelijk gij gezien hebt, vrolijk te gemoet, en erkennen hem voor hunnen opperheer; maar zijne regering duurt niet langer dan één jaar. Wanneer die tijd verloopen, en de bepaalde dag weder verschenen is, dan wordt hij van zijne waardigheid ontzet, men ontneemt hem zijn koninglijk sieraad, en doet hem slechte kleederen aan. Zijne bedienden dragen hem, met geweld, naar den eever en doen hem in een bijzonder daartoe gebouwd schip gaan, dat hem naar een ander eiland brengt. Dit eiland is woest en onbewoond; en hij, die nog voor weinige dagen een magtig koning was, komt daar naakt aan, en vindt noch onderdanen noch vrienden. Niemand neemt in zijn ongeluk deel, en hij moet in dit woeste land een droevig leven leiden, wanneer bij zijn jaar niet verstandig gebruikt heeft. Na de verbanning van den ouden koning gaat het volk den nieuwen, die hun de voorzienigheid des Almachtigen elk jaar zonder uitzondering zendt, op de gewone wijze te gemoet, en neemt hem met dezelfde vreugde, gelijk den vorigen aan. Dit, heer! is de eeuwige wet van dit rijk, die geen koning, gedurende zijne regering, vernietigen kan. »

« Zijn dan ook mijne voorgangers, vraagde de koning verder, van deze korten duur hunner

hoogheid onderricht geweest? » — « Niemand van hen, antwoordde de vizioer, was deze wet der vergankelijkheid onbekend; maar sommigen lieten zich door den glans, die hunnen troon omseehende, verblinden, zij vergaten de treurige uitkomst, en brachten hun jaar door zonder wijs te zijn. Anderen werden bedwelm door de zoetheid van hun geluk; zij durfden niet aan het einde hunner heerschappij, en aan hun toekomend verblijf op het woest eiland denken, uit vrees van de aangenamheid van het tegenwoordig genot te verbitteren; en zoo tuimelden zij, als dronkenen, van de eene vreugde in de andere, tot dat hun tijd om was, en zij in het schip geworpen werden. Wanneer de ongelukkige dag kwam, begonen zij allen zich te beklagen, en hunne verblindende te bejammeren; maar nu was het te laat, en zij werden zonder verschooning aan de ellende overgegeven, die hen verwachtte en die zij door wijsheid niet hadden willen voorkomen. »

Dit verhaal van den vizioer versulde den koning met vrees, bij heelde voor het noodlot der vorige koningen, en wenschte hun ongeluk te ontgaan. Hij zag met schrik, dat reeds eenige weken van dit korte jaar vervlogen waren, en dat hij zich haasten moest, om de overige dagen van zijne regering des te beter te besteden. « Wijze vizioer! antwoordde hij, gij hebt mij mijn toekomend noodlot en de korte doring van mijne koninglijke macht ontlekt, maar ik bid u, zeg mij ook, wat ik doen moet, wanneer ik de ellende van mijne voorgangers ontgaan wil. »

« Herinner u, heer! antwoordde de staatsdienaar, dat gij naakt op ons eiland gekomen zijt, op de zelfde wijze zult gij weder henen gaan en nooit weder komen. Er is dus maar één enig middel mogelijk, om die ramp voor te komen, die u in dat land der verbanning drijft, namelijk als gij het vruchtbaar maakt, en met inwoners vervult. Dit is u volgens onze wetten vergund, en uwe onderdanen zijn u zoo ten volle geboor-

zaam, dat zij henen gaan waar gij hen zendt. Zoud dus eene menigte arbeidsliden naar dit eiland, en laat de woeste velden tot vruchtbare akkers maken; bouw steden en voorraadschuren, en voorzie ze van alle noodige levensmiddelen. Met een woord: sticht een nieuw rijk, welks inwoners u na uwe verbanning met vreugde ontvangen. Maar spoed u, laat geen oogenblik ongenuttig voorbijgaan; want de tijd is kort, en hoe meer gij uwe toekomstige woonplaats laat volmaken, des te gelukkiger zal uw verblijf daar zijn. Denk, dat uw jaar spoedig voorbij snelt en gebruikt uwe vrijheid, gelijk een wijs vluchteling, die het verderf ontwijken wil. Indien gij mijnen raad veracht, of talm en slaperig wordt, dan zijt gij verloren, en eene langdurige ellende zal uw lot zijn. »

De koning was een schrander man, en de reden van den vizioer zette aan zijn besluit en zijne werkzaamheid vleugels bij. Hij zond aanstands eene menigte inwoners naar dit eiland; zij gingen met blijdschap, en vatteden het werk met ijver aan. Het eiland begon dan eene sierlijke gedaante te krijgen, en eer zes maanden voorbij waren, stonden er reeds steden op bloeiende velden. Evenwel verminderde de ijver van den vorst niet; hij zond al gedurig meer inwoners derviaarts; en de volgende waren nog blijder dan de eersten, naardien zij naar een zoo wel behandeld land gingen, dan hunne vrienden en nabestaanden bewoonden.

Onderusschen kwam het einde van het jaar steeds nader. De vorige koning hadden voor den oogenblik gesidderd, waarop zij hunne vergankelijkheid heerlijkheid moesten afleggen; maar dezen zag dien met verlangen te gemoet; want hij ging naar een land, daar hij zich door zijne wijze werkzaamheid eene bestedige woning had gebouwd. De bepaalde dag verscheen eindelijk. De koning werd in zijn paleis gevat; van zijne kroon en koninglijke kleeding beroofd, en naar het noodlottig schip gebracht, dat hem naar